

Sveitsin

Suomi-koulut

Finnische Schulen der Schweiz
Ecoles finlandaises de la Suisse

Sveitsin Suomi-koulujen opetussuunnitelma

Winterthurissa, kesäkuussa 2003
2. uusittu painos

Opetussuunnitelmatyöryhmä

Irmeli Hoznour
Lausannen Suomi-koulu

Kaarina Kaunisaho
Winterthurin Suomi-koulu

Sisällysluettelo

Johdanto	4
Koulutoiminta	4
Koulun arvoperusta	6
Koulun yleiset tavoitteet	6
1. Suomen kielen kehittyminen	6
2. Suomen kulttuurin tunteminen	6
Koulun oppimiskäsitys	6
Opettajan rooli	7
Oppimisympäristö	7
1. Fyysinen ympäristö	7
2. Psyykinen ympäristö	7
Työtavat	8
Kotitehtävät	8
Oppilaan arviointi	8
Opetuksen tavoitteet ja sisältö ikäryhmittäin	10
1. Alle kouluikäiset: 3-6-vuotiaat	10
1.1 Kieli ja vuorovaikutus	10
1.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	11
1.3 Ympäristö- ja luonnontieto	11
1.4 Matemaattinen ajattelu	12
Valmiudet koululaisten ryhmään siirryttäessä	13
Kouluikäisten opetuksen yleiset tavoitteet ja sisältö ikäryhmittäin	15
2.1 Pienet koululaiset: 7-8-vuotiaat	16
2.1.1 Kieli ja vuorovaikutus	16
2.1.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	16
2.1.3 Ympäristö- ja luonnontieto	16
2.1.4 Matemaattinen ajattelu	16
2.1.5 Sosiaaliset toiminnat	17
2.2 Pienet koululaiset: 8-9-vuotiaat	17
2.2.1 Kieli ja vuorovaikutus	17
2.2.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	17
2.2.3 Ympäristö- ja luonnontieto	18
2.2.4 Matemaattinen ajattelu	18
3. Keskiyhmä: 9-10-vuotiaat ja 10-11-vuotiaat	19
3.1 Kieli ja vuorovaikutus	19
3.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	19
3.3 Ympäristö- ja luonnontieto	19

3.4 Matemaattinen ajattelu	20
4. Isot koululaiset: 11-12-vuotiaat ja 12-13-vuotiaat	21
4.1 Kieli ja vuorovaikutus	21
4.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	22
4.3 Maantieto ja historia	22
4.4 Biologia	22
5. Nuoriso: 14-18-vuotiaat	23
5.1 Kieli ja vuorovaikutus sekä kirjallisuus	23
5.2 Suomalainen kulttuuri ja historia/yhteiskunta- oppi	24
 Opetuksen sisällöt	25
Alle kouluikäiset: 3-6-vuotiaat	25
Pienet koululaiset: 7-8-vuotiaat	30
Pienet koululaiset: 8-9-vuotiaat	33
Keskiryhmä: 9-10-vuotiaat ja 10-11-vuotiaat	35
Isot koululaiset: 11-12-vuotiaat ja 12-13- vuotiaat	38
Nuoriso: 14-18-vuotiaat	42
 Ohjeita opetussuunnitelman käyttöä varten	44
 Opettajan tietolähteitä	46

Johdanto

Sveitsin Suomi-koulujen yhteinen opetussuunnitelma valmistui vuonna 1996, jolloin opetuksen tavoitteet piti tarkemmin määrittellä Zürichin kantonin alueella toimivien koulujen saatua virallisen aseman. Alle kouluikäisille oli tässä ensimmäisessä suunnitelmassa vain ikäryhmän yleiset tavoitteet ilman aihe-piirejä.

Tämän uuden opetussuunnitelman etätavoitteena on yleisen kielikokeen sekä suomi toisena kielenä -päätökokeen suorittaminen. Opetussuunnitelma käsittää esiopetuksen, kaikki peruskouluasteet sekä lukion, mutta se ei korvaa eikä vastaa Suomen peruskoulun eikä lukion oppivaatimuksia. Esiopetuksen sisältö sitä vastoin noudattaa paljolti Suomen vastaavaa ohjelmaa. Kyseessä on pienen lapsen kokonaisvaltainen kehitys.

Opetussuunnitelmatyöryhmä ei suinkaan ole kirjoittanut tätä opetussuunnitelmaa pelkästään omien käsitystensä pohjalta, vaan kaikki Sveitsin opettajat ovat yhteisen koulutuspäivänsä aikana koonneet kehukset koulujen arvopohjalle, tavoitteille ja opetuksen sisällölle. Näin uskomme, että opetussuunnitelmaa myös sovelletaan kouluissa.

Opetussuunnitelman tarkoitus on auttaa opettajaa opetettavien sisältöjen valinnassa ja antaa hänelle eräänlainen jatkumon idea. Sen tarkoitus ei ole toimia ehdottomana toimintamallina.

Koulutoiminta

Suomi-koulu on tarkoitettu oppilaille, joiden vanhemmista toinen, äiti tai isä, tai molemmat ovat suomalaisia. Perheen kotikielenä on ensimmäisessä tapauksessa ympäristön kieli; saksa, ranska tai italia, jota oppilaat puhuvat myös tarhassa, koulussa ja kaveripiirissä. Perheen yhteinen kieli voi olla myös englanti. Jälkimmäisessä tapauksessa perheen kotikieli on suomi ja lapset puhuvat ympäristön kieltä koulussa. Osa oppilaista käy kansainvälistä koulua, jonka opetuskieli on englanti. Vielä kolmantena mahdollisuutena on, että suomalaiset vanhemmat puhuvat lastensa kanssa saksaa tai ranskaa helpottaakseen lapsen kotoutumista sveitsiläiseen kouluun.

Suomi-koulussa opetusta annetaan suomen kielellä. Koulupäivä ja -aika vaihtelevat, mikä johtuu koulun tarpeista ja asuinpaikan koulun vapaasta iltapäivästä. Yleisimmin opetusta on kolme oppituntia (3 x 45 min) kerrallaan joka toinen viikko tai hiukan lyhyempi aika kerrallaan joka viikko. Asuinpaikan tai kantonien koululomat huomioidaan opetusta suunniteltaessa.

Useissa kantoneissa Suomi-kouluilla on oikeus saada ilmaiset opetustilat Sveitsin peruskoulun tiloista. Kantonien virallisen aseman saanut koulu voi jopa vaatia ilmaisia tiloja paikallisen koululautakunnan kautta.

Luokkajako tehdään oppilaiden määrän ja iän perusteella. Useissa kouluissa on vakiintuneet ryhmänsä:

- alle kouluikäiset (3-6-vuotiaat)
- pienet koululaiset (7-10-vuotiaat)
- isot koululaiset (11-13-vuotiaat)
- nuoriso (14-18-vuotiaat)

Koulun arvoperusta

Suomi-koulun toiminta perustuu koulujen yhteiselle arvoperustalle. Koulujen opetuksella ja toiminnalla pyritään:

- tukemaan kaksikielisyyttä/monikielisyyttä.
- välittämään ja auttamaan suomalaisen kulttuuri-identiteetin ja monikulttuurisuuden ymmärtämistä.
- auttamaan myönteisen minä-kuvan luomista ja suvaitsevaisuuteen kasvamisesta.
- ohjaamaan kielellisten, kulttuuristen ja sosiaalisten valmiuksien saavuttamista varsinkin oppilaan muuttaessa takaisin Suomeen.
- ottamaan lapsen yksilöllinen kehitys huomioon.
- Lapsen yksilöllisyyden ymmärtäminen mahdollistuu yhteistyössä vanhempien ja opettajien kanssa.

Koulun yleiset tavoitteet

1. Suomen kielen kehittyminen

Oppilaan suomen kielen taito kehittyy. Hän pystyy ilmaisemaan itseään suomeksi suullisesti ja myöhemmin kirjallisesti. Samalla hänen sanavarastonsa ja kielellinen tietoisuutensa kehittyvät niin, että hän hallitsee kaikki neljä kielen taitoaluetta - kuuntelemisen, puhumisen, lukemisen ja kirjoittamisen. Hän oppii käyttämään suomen kieltä eri tilanteissa tilanteen vaatimalla tavalla.

Oppilaan suomen kielen käyttö arkitilanteissa vaikuttaa siihen, kuinka hyvin hän oppii hallitsemaan eri viestintätaitoja. Tavoitteena voi olla, että hänen puhe- ja viestintätaitonsa riittävät Suomen vierailuihin, sukulaisten tapaamiseen ja asioimiseen kaupassa tai virastoissa. Parhaimmillaan oppilaasta kehittyy niin sujuva puhuja, kirjoittaja ja lukija, että hän pystyy vaivatta aloittamaan opiskelun Suomessa tai jatkamaan sitä siellä.

2. Suomen kulttuurin tunteminen

Oppilas tutustuu mm. suomalaisiin tapoihin, perinteisiin, juhliin, kirjallisuuteen, musiikkiin ja kuvataiteeseen. Hän oppii ymmärtämään suomalaisuuden ominaispiirteitä. Hän saa kulttuurista myönteisiä kokemuksia ja elämyksiä. Hän saa tietoa maan historiasta, maantiedosta, luonnosta, yhteiskunnasta ja ajan-kohtaisista tapahtumista ja pystyy muodostamaan oman mielipiteensä ja arvioimaan Suomea koskevaa tietoa kriittisesti. Oppilas oppii käyttämään hakuteoksia, etsimään itse tietoa ja jäsentämään sitä. Hän oppii käyttämään hyväkseen myös internet-yhteyksiä Suomi-tiedon hankkimiseen.

Koulun oppimiskäsitys

Oppiminen perustuu aiempaan tietoon, jonka oppilas saa kotoaan, Suomi-koulusta sekä asuinpaikkansa koulusta. Tietoa laajennetaan ja sitä rakennetaan jo opittujen tietojen ja hallittujen taitojen varaan. Lähtökohtana on ihmettelevä, ajatteleva, tutkiva ja oivaltava oppija. Oppiminen kanavoidaan kaikkien aistien kautta ja se on aktiivista, oppilaasta lähtöistä ja yhteistoiminnallista.

Opettajan rooli

Opettaja motivoi, herättää kiinnostuksen, kannustaa ja ohjaa oppilasta. Hän asettaa rajat oppilaalleen. Hän kohdistaa oppilaalle odotuksia, kun tämän tavoitteet on asetettu yhdessä oppilaan kanssa. Yleensä opettaja tekee oppilaalle henkilökohtaisen opetussuunnitelman. Opettajan toiminta on tavoitteellista, mikä näkyy esim. vuosi- ja tuntisuunnitelmien teossa. Hän auttaa oppilasta löytämään tietoa ja opastaa sanakirjan ja hakuteosten käytössä. Opettaja toimii yhdyssi-teenä kodin ja koulun välillä.

Opettajan toivotaan ottavan osaa säännöllisesti kaikkien Sveitsin Suomi-koulujen opettajien yhteisiin koulutuspäiviin sekä mahdollisuuksien mukaan myös naapurimaiden ja Suomen Opetushallituksen järjestämiin koulutuksiin. Virallisen aseman saaneiden koulujen opettajilta odotetaan osallistumista kantonin opetushallituksen järjestämiin koulutuksiin ja kaikkien vieraan äidinkielen opettajien 1 yhteistyöhön. Opettajan tulee tuntea interkulttuurisia asiayhteyksiä voidakseen välittää oppilailleen monikulttuurisen yhteiskunnan arvoja.

Oppimisympäristö

1. Fyysinen ympäristö

Suomi-koulujen käytössä olevat tilat ovat mitä erilaisimmat. Parhaana mahdollisena tilana voi pitää kouluopetukseen suunniteltua luokkahuonetta, jossa opetusvälineet kuten videolaitteet, CD-soitin, piirtoheitin ym. ovat opettajan ja oppilaiden käytössä. Tosiasiassa kopiointimahdollisuuskaan ei kaikille kouluille ole itsestäänselvyys. Opettajalla ei myöskään ole pääsyä koulun tietokoneluokkaan. Suomi-koulua joudutaan pitämään myös kaikuissa kellaritiloissa, joista puuttuvat kaappitilat. Näin ollen viihtyisän ilmapiirin luominen jää opettajan tehtäväksi. Koulun tilojen on kuitenkin oltava lapsille turvalliset.

2. Psykkinen ympäristö

Oppimisilmapiirin tulee olla motivoiva, positiivinen, avoin ja rohkaiseva. Keskeistä on opettajan ja oppilaan välinen sekä lasten keskinäinen vuorovaikutus. Lapsi ei

saa tuntea pelkoa uudessa ja oudossakaan luokkayhteisössä. Koulu tukee vanhempia oppilaiden kaksikielisyyteen kasvattamisessa ja motivoi vanhempia tuomaan tai lähettämään lapsensa säännöllisesti kouluun. Tämä edistää hyvän luokkahengen syntymistä. Myönteisessä ilmapiirissä oppilaat ovat aktiivisia ja kurinpidollisia ja emotionaalisia vaikeuksia syntyy vähemmän.

Työtavat

Mitä nuoremista oppilaista on kyse, sitä tärkeämpää on oppitunnin toistuva ja säännöllinen rakenne. Opettaja ottaa huomioon erilaiset työtavat, jotka tukevat auditivista, kinesteettistä, visuaalista ja haptista oppijatyyppiä. Erilaiset työtavat tukevat oppimista; ne ovat riippuvaisia oppilaan kielen tasosta (suomi toisena kielenä, suomi ensikielenä/vieraana kielenä), iästä, oppilaan omista tavoitteista ja tulevaisuuden suunnitelmista esim. paluumuutto Suomeen, kielikoe, IB, yökirjoitukset. Yhteistoiminnallinen oppiminen ja eriyttäminen hyvinkin sekoosteisessa ryhmässä otetaan huomioon.

Kotitehtävät

Kotitehtävät täydentävät mielekkäällä tavalla oppimista. Oppilas voi syventää, kerrata ja harjoitella oppimaansa kotona koulutuntien ulkopuolella. Tällöin hänellä on mahdollisuus käyttää aikaa harjoitukseen tai vapaaseen kirjoitukseen yksittäisesti ilman aikapaineita. On toivottavaa, että oppilaan vanhemmat tukevat lasta ja muistuttavat kotitehtävistä. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole, että vanhemmat tekevät tehtävät yhdessä lastensa kanssa. Opettaja ottaa huomioon tehtäviä antaessaan oppilaan suorituskyvyn ja sveitsiläisen koulun tuoman koepaineen. Kotiperuskoulun tehtävät voivat olla osana Suomi-koulun opetusta tai Kotiperuskoulun sinänsä voi olla vanhempien ja lapsen yhteinen projekti.

Oppilaan arviointi

Arviointi tukee oppilaan oppimista. Arviointi on kokonaisvaltaista, jossa otetaan huomioon paitsi tietojen ja taitojen taso myös sosiaalinen käyttäytyminen oppi-

mistilanteessa, ryhmätyöhalukkuus ja poissaolot. Tavoitteena on tukea oppilaan positiivista minä-kuvaa ja auttaa häntä itsensä arvioinnissa („tämän osasin hyvin, tässä tarvitsen lisää aikaa/lisäharjoituksia“). Itsetuntemus auttaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita, jotta hän voisi parantaa juuri itselleen vaikeampia kielen osa-alueita. Arviointi on pohjana myös vanhempien ja opettajan välisille keskusteluille.

Suomi-koulut, jotka voivat antaa arvosanan suomen kielessä ja kulttuurissa sveitsiläiseen koulutodistukseen, käyttävät maassa käytössä olevaa arviointi-asteikkoa 1-6. Oppilaan arvosana on kaksikielisessä lomakkeessa, josta luokan-opettaja siirtää arvosanan kantonin omaan todistuskirjaseen.

Opettaja voi käyttää arvioinnissa suomi toisena kielenä -päättökoetta, joka on tehty erikseen 15-vuotiaille Suomen peruskoululaisille. Myös yleisten kielitutkin-
tojen tasovaatimukset auttavat opettajaa arvioinnissa.

Oppilas arvioi myös opettajan työtä antamalla hänelle palautetta lukukauden koulutunneista. Sveitsin Suomi-kouluilla on yhteiset arviointilomakkeet, joita opettajat voivat käyttää sellaisinaan tai soveltaa niitä oman ryhmänsä tarpeita vastaaviksi.

Opetuksen tavoitteet ja sisältö ikäryhmittäin („Miksi opetamme seuraavia sisältöjä?”)

1. Alle kouluikäiset 3-6-vuotiaat

1.1 Kieli ja vuorovaikutus

Kieli on ajattelun ja ilmaisun väline. Oppimiensa käsitteiden avulla lapsi jäsentää ympäristöään ja rakentaa maailmankuvaansa.

Pienten lasten kohdalla kielen eri osa-alueet on eroteltu, koska lukemaan ja kirjoittamaan oppimisella on tärkeä merkitys oppilaan siirtyessä alle kouluikäisistä koululaisten ryhmään. Myöhemmin tätä jakoa ei tehdä, koska kielen osa-alueet muodostavat kokonaisuuden.

Kielellinen tietoisuus

Oppilas tunnistaa ja alkaa ymmärtää erilaisia diftongeja ja osaa taputtaa kuulemansa perusteella tavuja. Tietoisuus lauseista, sanoista, tavuista ja äänneistä selkiytyy.

Puheen ymmärtäminen

Oppilas ymmärtää kuulemansa tarinan.
Hän oppii tekemään niistä omia päätelmiä.

Puhe- ja vuorovaikutustaidot

Oppilas kertoo, keskustelee ja tekee kysymyksiä.
Hänen ilmaisukykynsä kehittyy sanavaraston karttuessa.

Lukeminen

Oppilas ymmärtää lukemisen merkitystä.

Tavoitteena on herättää ja lisätä oppilaan mielenkiintoa suullisen ja kirjoitetun kielen havainnointiin ja tutkimiseen.

Kirjoittaminen

Oppilaan karkea- ja hienomotoriset taidot kehittyvät.

Tämä kehitys on edellytyksenä kirjoittamisen oppimiselle. Kouluun siirtyvän lapsen ei siis vielä odoteta osaavan kirjoittaa.

Hän kiinnostuu kirjoittamisesta: hän hahmottelee ja jäljittelee kirjaimia.

1.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri

Oppilas oppii tuntemaan ja arvostamaan suomalaista kulttuuria sen kaikilla osa-alueilla (kirjallisuus, musiikki, kuvataide, perinnetieto, elokuva ym.).

Suomalaisen kulttuurin tunteminen rikastuttaa mielikuvitusta ja tunne-elämää.

Oppilaan eläytymiskyky kehittyy.

1.3 Ympäristö- ja luonnontieto

Oppilas saa kokemuksia ja elämyksiä.

Hän oppii kehittämään havaintokykyään ja kuvailemaan havaintojaan.

Hän oppii arvostamaan puhdasta luontoa.

Hän tutustuu suomalaisiin eläimiin ja kasveihin.

Hän oppii ymmärtämään ja arvostamaan sekä luonnonvaraista että rakennettua luontoa.

Hän oppii arvioimaan toimintansa vaikutuksia luonnon kiertokulkuun.

1.4 Matemaattinen ajattelu

Oppilaalla kehittyy ajantaju.

Hän oppii ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja lukuja.

Hän oppii käyttämään matematiikkaa arjen ongelmien ratkaisuisissa.

Matematiikka helpottaa tavuttamisen oppimista.

Oppilas oppii vertaamaan ja tekemään päätelmiä sekä arvioimaan tilanteita.

Valmiudet koululaisten ryhmään siirryttäessä

Lähtökohtana alku- ja esiopetuksessa on lapsen oma elinympäristö ja omiin kokemuksiin liittyvät puhe- ja vuorovaikutustaidot. Opetuksessa painotetaan oppilaiden oman kiinnostuksen aiheita ja huomioidaan heidän erityisosaamisensa. Opetuksessa on tärkeää ottaa huomioon pienen lapsen luontainen halu leikkiä, uteliaisuus ja aktiivisuus sekä halu tutkia ympäristöä.

Kun lapsi siirtyy alle kouluikäisten ryhmästä koululaisiin, häneltä odotetaan tiettyjä valmiuksia. Molempien luokkien opettajien saumaton yhteistyö sekä oppilaan arvionti siirtymävaiheessa ovat ensiarvoisen tärkeitä, jotta esikoululaisen luku- ja kirjoitustaidon oppiminen pääsevät käyntiin kitkattomasti.

Kouluikäisiin siirtyvä oppilas osaa:

- keskittyä tekemäänsä jo pidemmän ajan kuin pieni alle kouluikäinen.
- odottaa vuoroaan.
- kuunnella myös muita.
- toimia ryhmässä (yhteistyöhalukkuus).
- olla oma-aloitteinen.
- kysyä neuvoa/apua.
- käydä vessassa.
- kunnioittaa toisen omaa.
- hallita joitakin perusmotoriikan taitoja:
  - liimaaminen
  - saksien käyttö
  - pitää kynää oikein kädessä.
- toimia ohjeiden mukaan.
- tavuttaa sanoja kuulemansa perusteella.
- kertoa päivän tapahtumista.
- Oppilas ymmärtää:
  - ohjeita
  - kieltoja
  - työmääräyksiä.

- Oppilas tunnistaa kuulemansa perusteella suomalaisia äänneitä:
- pitkät ja lyhyet vokaalit
- kaksoiskonsonantit
- diftongit.

Kouluikäisten opetuksen tavoitteet ja sisältö ikäryhmittäin („miksi opetamme opetussuunnitelman sisältöjä?“)

Peruskoulun ala-asteen opetussuunnitelma on jaettu joko luokkakohtaisiin tai yhdistettyihin jaksoihin seuraavasti:

2. Pienet koululaiset:

2.1 7-8-vuotiaat (1. luokkalaiset)

2.2 8-9-vuotiaat (2. luokkalaiset)

3. Keskiryhmä:

3.1 9-10-vuotiaat (3. luokkalaiset)

3.2 10-11-vuotiaat (4. luokkalaiset)

4. Isot koululaiset:

4.1 11-12-vuotiaat (5. luokkalaiset)

4.2 12-13-vuotiaat (6. luokkalaiset)

5. Nuoriso: 14-18-vuotiaat (yläaste ja/tai lukio)

On tärkeää huomata, että mitä pienemmistä koululaisista on kysymys, sitä selvemmin kielen oppimisen osa-alueet on otsikoitu tässä suunnitelmassa. Peruskoulun puolella ovat enemmän esillä ainesisällöt. Oletamme kuitenkin, että kaikilla Suomi-koulutunneilla - riippumatta iästä tai kielen tunteuksen tasosta - lasta harjoitetaan kaikilla kielen opetuksen osa-alueilla: lukemisessa, kirjoituksessa, ymmärtämisessä ja puhumisessa.

2. Pienet koululaiset

2.1 7-8-vuotiaat (1. luokka)

2.1.1 Kieli ja vuorovaikutus

- Ekaluokkalainen oppii mekaanisen luku- ja kirjoitustaidon.
- Hän oppii erottamaan äänteiden pituudet.
- Hän kehittää korvan ja silmän sekä käden ja silmän yhteistyötä (luku- ja kirjoitustaidon perusta)
- Hän harjoittelee ja kehittää käden motoriikkaa.
- Hän oppii puhevalmiutta.
- Hän harjoittelee kieltä sen kaikilla osa-alueilla.

2.1.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri

- Ekaluokkalainen kuuntelee tarinoita, satuja ja otteita suomalaisesta lastenkirjallisuudesta.
- Hän osaa kertoa kuulemastaan ja tehdä siitä johtopäätöksiä.

2.1.3 Ympäristö- ja luonnontieto

- Ekaluokkalainen harjoittaa mielikuvitusta ja oppii käyttämään sitä monipuolisesti hyväkseen.
- Hän laajentaa tietoa omasta ympäristöstään.

2.1.4 Matemaattinen ajattelu

Ekaluokkalainen kehittää loogista ajattelua: syyt/seuraukset, ajantaju, arjen ongelmaratkaisut.

2.1.5 Sosiaaliset toiminnat

- Ekaluokkalainen oppii kuuntelemaan keskittyneesti.
- Hän kehittää yhteistyövalmiuksia.
- Hän tottuu laulamaan, leikkimään ja riimittämään.

2.2 8–9-vuotiaat (2. luokkalaiset)

2.2.1 Kieli ja vuorovaikutus

- Oppilas kehittää mekaanista luku- ja oikeinkirjoitustaitoaan.
- Hänelle alkaa selvitä, miksi on tärkeää ymmärtää kieltä; kieli on kulttuurin avain.
- Lukemisen merkitys tiedon välittäjänä, mielenkiinnon herättäjänä ja itse-tunnon vahvistajana alkaa selvitä (pystyy tarkistamaan annettua tietoa).
- Oppilas alkaa ymmärtää itselleen tuntematonta tekstiä ja pääsee siten mukaan seikkailuun.
- Hänen mielikuvituksensa saa uusia ulottuvuuksia.
- Hän tekee eron suomalaisen painotuksen ja ympäristökielen painotuksen välillä.
- Sanasto laajenee.

2.2.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri

- Oppilas tutustuu suomalaisiin loruihin, runoihin ja lauluihin.
- Hän tutustuu Suomeen ja suomalaisuuteen ennen ja nyt.
- Hän kuuntelee satuja, otteita lastenkirjallisuudesta, ja tutustuu klassi-koihin merkkipäivinä.

2.2.3 Ympäristö- ja luonnontieto

- Oppilas ymmärtää paremmin, mitä tarkoittaa „olla suomalainen”, vahvistaa suomalaista identiteettiään ja oppii hyväksymään sen.
- Hän löytää myös eroja Suomen ja asuinmaansa tavoista ja arkielämästä; hänen tietoisuutensa monikulttuurisuudesta herää.
- Hän oppii arvostamaan puhdasta luontoa.
- Hän saa tapakasvatusta.

2.2.4 Matemaattinen ajattelu

- Oppilaan ajantaju kehittyy.
- Hänelle kehittyy ymmärrys syy- ja seuraussuhteista.

3. Keskiryhmä:

9–10-vuotiaat (3. luokkalaiset)

10–11-vuotiaat (4. luokkalaiset)

Oppilasta autetaan mekaanisen luku- ja kirjoitustaidon kehittämisessä, hänelle opetetaan erilaisia lukemismenetelmiä, ilmeikästä lukemista ja virheetöntä oikeinkirjoitusta. Häntä kannustetaan ymmärtämään lukemisen ja kirjoittamisen tärkeyttä sekä kirjoitetun tekstin, kielen ymmärtämisen ja puhumisen tärkeyttä kulttuurin avaimina.

3.1 Kieli ja vuorovaikutus

- Oppilas tutustuu suomen kielen erikoispiirteisiin.
- Hän alkaa ymmärtää astevaihtelun tärkeyden sanojen merkitykselle.
- Hän kartuttaa sanavarastoaan.
- Hän tutustuu sanojen merkityseroihin (synonyymit/homonyymit)

3.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri

- Oppilas tutustuu suomalaisiin runoihin, tarinoihin ja faabeleihin.
- Hän tutkii suomalaista luonnetta maalaustaiteessa ja musiikissa.
- Hän tutustuu ikäisilleen tarkoitettuun nykykirjallisuuteen.
- Hän tutustuu ikäisilleen tarkoitettuihin esihistoriaa käsitteleviin lastenkirjoihin.

3.3 Ympäristö- ja luonnontieto

- Oppilas ymmärtää paremmin puhtaan luonnon tärkeyden ja tarkoituksen.
- Hän alkaa ymmärtää ympäristökäsitettä laajemmassa merkityksessä.

- Hän tutustuu Suomen luonnon erikoispiirteisiin.
- Hän oppii sijoittamaan Suomen kartalle.
- Hän tutustuu Suomen historiaan perinnetietoon tutustumalla.
- Hän tutustuu Suomen esihistoriaan historian oppikirjoihin tutustumalla.

3.4 Matemaattinen ajattelu

Oppilas oppii ymmärtämään ja ilmaisemaan suomen kielellä:

- pituus- ja painoeroja
- korkeuseroja
- sijaintieroja
- suuruuseroja
- havaintoeroja.

4. Isot koululaiset:

11–12-vuotiaat (5. luokkalaiset)

12–13-vuotiaat (6. luokkalaiset)

Olisi hyvä, jos kielioppiharjoitusten tekeminen ei rajoittuisi pelkästään kielen oppimisen tunneille. Esimerkiksi historian, biologian tai perinnetietouden tekstit antavat erinomaisia mahdollisuuksia sanasto- ja aikamuototehtävien sekä tapa-luokkaharjoitusten tekemiseen. Olisi suositeltavaa, että jokaiseen käsiteltävään teemaan liitettäisiin yhtenä osa-alueena kirjallisuus ja taide (esim. tekstiote, runo, legenda, laulu, maalaus ym.), jolloin huolimatta koulukertojen vähyydestä tämäkin opetettava sisältö tulisi tutuksi.

4.1 Kieli ja vuorovaikutus

- Oppilas alkaa hahmottaa suomen kielen kokonaiskuvaa: hän alkaa ymmärtää, mitä synteettinen kieli tarkoittaa.
- Hän alkaa käsittää sijamuotojen tärkeyden kielen ymmärtämisessä.
- Hän ymmärtää tavutuksen tärkeyden ja osaa tavuttaa oikein sekä ymmärtää äänteiden pituuden merkityksen.
- Hän ymmärtää, mitä astevaihtelu tarkoittaa.
- Hän osaa jakaa sanat sanaluokkiin.
- Hän osaa taivuttaa verbit persoonamuodoissa.
- Hän osaa käyttää oikein aikamuotoja sekä erottaa aktiivin ja passiivin toisistaan.
- Hän alkaa kirjoittaa erityyppisiä tekstejä ja ymmärtää kohderyhmän tärkeyden kirjoittamisprosessissa (Mitä? Miten? Kenelle?)
- Hän tutustuu Suomen eri murteisiin ja ymmärtää niiden tärkeyden identiteetin rakentajana.
- Hän tekee eron puhutun ja kirjoitetun kielen välillä.

4.2 Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri

- Oppilas tutustuu eriaiheisiin ja eri aikakaudelta oleviin teksteihin ja oppii vertailemaan niitä.
- Hän ymmärtää katolisen ajan jäänteet nykyisessä elämässä.
- Hän tutustuu ikäisilleen tarkoitettuun keskiaikaa ja uutta aikaa käsitteleviin historiallisiin nuortenkirjoihin.
- Hän tutustuu ikäisilleen tarkoitettuun nykykirjallisuuteen ja musiikkiin.

4.3 Maantieto ja historia

- Oppilas tutustuu Suomen historiallisiin ja kulttuurihistoriallisiin maakuntiin murteiden alueina.
- Hän tutustuu suomalaisten keskinäisiin luonne-eroihin puheessa, olemisessa ja elämisessä.
- Hän tutustuu Suomen historiaan ja historiallisiin muistomerkkeihin.

4.4 Biologia

- Oppilas ymmärtää metsien ja järvien osuuden Suomen pinta-alasta ja näiden tärkeyden suomalaisessa maisemassa ja elinkeinoelämässä.
- Hän saa käsityksen metsien kasveista ja eläimistä.
- Hän tuntee Suomen maisema-alueet.

5. Nuoriso: 14–18-vuotiaat

5.1 Kieli ja vuorovaikutus sekä kirjallisuus

Suomen kieli ja kirjallisuus on Suomi-koulun viimeisillä luokilla taito-, tieto-, kulttuuri- ja taideaine. Aineyhdistelmä opastaa arvostamaan omaa kulttuuria ja kieltä sekä ohjaa monikulttuurisuuden ja monikielisyyden ymmärtämiseen. Suomen kielen ja kirjallisuuden opetus tähtää sellaisiin viestintä- ja vuorovaikutus-taitoihin, jotka luovat riittävät edellytykset jatko-opinnoille Suomessa ja työ-elämän tarpeille Suomessa. Jos oppilaan lähtökohtana on suomi toisena kielenä -opetus, opetuksen sisältöalueita painotetaan suhteessa siihen, millainen on opiskelijan kielitaitoprofiili: kielitaidon eri osa-alueilla voi olla huomattavia eroja. Opetusmenetelmät ja työtavat valitaan niin, että oppilas omaksuu itselleen sopivat oppimissstrategiat ja hän voi vähitellen saavuttaa suomea äidinkielenään puhuvien taidon ja tason.

- Oppilaan suomen kielen taito kehittyy niin hyväksi, että hän pystyy käyttämään sitä välineenä ajattelussaan, opinnoissaan sekä sosiaalisten suhteiden yllä-pitämisessä.
- Hän hallitsee suomen kielen rakenteet kielen eri tasoilla (fonologiasta syntaksiin) sekä oikeinkirjoituksen.
- Hän osaa ilmaista itseään erilaisissa arkielämän ja opiskelun viestintätilanteissa.
- Hän osaa hyödyntää erilaisia tekstejä, hänen kokemuksensa ja tietonsa tekstilajeista laajenevat ja hän osaa kriittisesti arvioida tietolähteitä.
- Hän osaa etsiä, valita ja muokata eri tietolähteiden tietoa teksteiksi.
- Suomenkielistä kirjallisuutta lukemalla oppilas tutustuu suomalaiseen kulttuuriin ja oppii ymmärtämään kulttuurin ja yhteiskunnan erityispiirteitä. Muu aineopetus pyritään yhdistämään kirjallisuuden opetukseen.
- Oppilas syventää kirjallisuuden tuntemustaan, laajentaa mielikuvitustaan ja eläytymiskykyään.
- Hän oppii tarkkailemaan omaa oppimisprosessiaan, pystyy arvioimaan edistymistään ja haluaa kehittää kielitaitoaan myös itsenäisesti.
- Hän oppii pohtimaan ja tarkkailemaan kaksi- tai monikielisyyttään, hänen käsityksensä kielen merkityksestä identiteetille syvenee.

5.2 Suomalainen kulttuuri ja historia/yhteiskuntaoppi

- Oppilas tutustuu Suomen historian keskeisiin tapahtumiin.
- Hän oppii yhdistämään Suomen historiallisia tapahtumia Euroopan ajallisiin yhteyksiin.
- Hän kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta ja vaikuttamisesta.

Opetuksen sisällöt

Alle kouluikäiset: 3-6-vuotiaat

Kieli ja vuorovaikutus

Kielellinen tietoisuus

Sisältö / mitä?

- äänteet
- äänteen ja kirjaimen vastaavuus
- >> vertailu saksa/ranska/ ruotsi/ englanti
- pitkät ja lyhyet äänteet
- diftongit
- tavutus
- huolellinen ääntäminen

Työtavat / miten?

- taputus ja rytmileikit
- äänteiden ja sanojen toistaminen
- alku- ja loppusoinnuilla leikkiminen
- lorutus
- äänneleikit: "mitä tati toi Amerikas-ta?", "laiva on lastattu..."

Puhe- ja vuorovaikutustaidot

Sisältö / mitä?

- huolellinen ääntäminen
- lausemelodia
- sanojen painotus
- kysyminen/vastaaminen
- sanojen merkitys (synonyymit, homonyymit)

Työtavat / miten?

- omista kokemuksista kertominen
- kuvista kertominen
- omien tunteiden ilmaiseminen
- mielipiteen ilmaiseminen
- keskusteleminen
- päivän/viikon/lomien tapahtumista kertominen
- roolileikit >> uusi sanasto käyttöön eri tilanteissa
- kuvakortit >> synonyymit/homonyymit

Puheenymmärtäminen	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - äänteen kuuleminen - ohjeiden kuunteleminen - arvioiva/päättelevä kuunteleminen - eläytyvä kuunteleminen - kuullun pohjalta työskentely 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuuleeko korva, maistaako suu äänteen sanassa - sadut/kertomukset/lorut - kertomukselle uusi loppu/alku - puuttuvan osan täydentäminen - draama/piirtäminen/askartelu - arvuuttaminen >> tulevat tapahtumat - tarinan kuvat oikeaan järjestykseen - ohjeleikit: "kapteeni käskee...", "totuus ja tehtävä"

Lukeminen	
<p>Sisältö / mitä?</p> <p>Lukemisella ei tarkoiteta, että oppilas osaa jo mekaanisen lukutaidon!! Kiinnostuminen lukemisesta ja kirjoista tärkeää.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuvanlukutaito - yleisten kuvamerkkien tunnistaminen - yksittäisten kirjainten tunnistaminen/lukeminen - oman nimen lukeminen - lyhyiden tuttuja sanojen lukeminen 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - samalla kirjaimella alkavia tuttuja sanoja - oman nimen alkukirjaimella alkavia sanoja - lyhyiden/pitkien äänteiden lukeminen sanoista - liikennemerkkien lukeminen >> lentokentän, kauppojen, aseman jne. merkkejä - kulkureitin kirjoittaminen yleisten merkkien avulla

Kirjoittaminen

Sisältö / mitä?

- Kirjoittamisella ei tarkoiteta jo opittua taitoa vaan kiinnostusta siihen
- kirjoittamista muistuttavat merkit
- äänne-kirjain vastaavuus
- merkityserot >> tuuli - tuli
- kaksoiskonsonanttien merkityserot >> tuli - tulli
- kirjainten piirtäminen
- oman nimen kirjoittaminen
- sanojen jäljentäminen
- samalla kirjaimella alkavat sanat

Työtavat / miten?

- kirjainten muodostaminen vartalolla
- motoriset harjoitukset >> saksilla leikkaaminen, muovailu, langan punominen/pujotus neulan silmään
- kirjainten piirtäminen
- jäljen seuraaminen kynällä
- sormileikit
- eri raajojen käyttö yhtä aikaa
- yhdellä jalalla seisominen ja hyppääminen
- tasapainoleikit

Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri

Musiikki

Sisältö / mitä?

- lasten musiikki
- laululeikit
- kansanlaulut
- tavallisten instrumenttien tunnistaminen
- duuri- ja mollisävelten ero >> tunteet
- korkeat ja matalat sävelet

Työtavat / miten?

- mitä ääniä kuuluu?
- musiikin herättämien tunteiden värittäminen/piirtäminen
- "miten karhu/hiiri liikkuu?" (sävelten korkeuserot)
- laulaminen >> sanaston käsittelyä
- musiikin ja rytmien avulla tavutusta
- loppu- ja alkusoinnut laulun sanoissa
- uudet/osittain uudet sanat tuttuun lauluun
- äänteiden oikeat kestot!!!
- musisointi
- tanssiminen rytmin mukaan

Kirjallisuus

<p>☐ Sisältö / mitä?</p> <p>☐ - suomalaiset eläinsadut</p> <p>☐ - lorut ja runot</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p>	<p>☐ Työtavat / miten?</p> <p>☐ - ääneen lukeminen (opettaja)</p> <p>☐ - tarkka kuunteleminen</p> <p>☐ - pääasioiden ymmärtäminen</p> <p>☐ - kuvittaminen projektityönä</p> <p>☐ - tulevien tapahtumien arvuuttaminen ja ehdottaminen</p> <p>☐ - soittimien kanssa tarinan elävöittäminen</p> <p>☐ - soittimet tunnelman luojina</p> <p>☐ - näytteleminen</p> <p>☐ - lempikirjan mukaantuominen >>> miksi hauska?/miksi pidän?</p> <p>☐ - saduttaminen</p> <p>☐ - nukketeatterina</p> <p>☐ - kertomuksen kuvista kertominen</p> <p>☐ - koulun kirjastoon tutustuminen ja kirjojen lainaaminen kotiin</p> <p>☐ - keskustelu kertomuksen pohjalta</p> <p>☐ - tekstin epäloogisuuksien tarkkaileminen ja niistä keskusteleminen</p> <p>☐ >> hölmöläiset, "pesin hampaani saippualla"</p>
--	--

Kuvataide

<p>☐ Sisältö / mitä?</p> <p>☐ - värit: päävärit/välivärit</p> <p>☐ - taidekuviin ja maalauksiin tutustuminen (Lasten Ateneumi)</p> <p>☐ - valokuvat</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p>	<p>☐ Työtavat / miten?</p> <p>☐ - omat maalaukset ja värien sekoitus</p> <p>☐ - kuvanlukeminen</p> <p>☐ - kuvien "leikkaaminen" naskalilla reiittäen</p> <p>☐ - maalauksien jäljentäminen</p> <p>☐ - yksityiskohtien havainnointi</p> <p>☐ - maalausten työtapojen eroja >> tussi, lyijykynä, akvarelli ym.</p> <p>☐ - kuvaaminen</p> <p>☐ - kertomusten visualisointi >> auttaa ymmärtämään</p> <p>☐ - laulaminen</p> <p>☐ - taidekortit ja taidekuvat palapeleinä</p> <p>☐</p>
--	---

Ympäristö- ja luonnontieto	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - aikakäsitteet: aamu, päivä, ilta, yö - vuodenaajat, kuukaudet, vuosi, viikonpäivät - sää ja pukeutuminen - hyvät tavat ja tervehtiminen - minä ja perhe - minä ja leikkikoulu/tarha - minä ja ympäristö - minä ja Suomi - värit - ruoka ja ruokailu - kehon osat - terveys ja turvallisuus - liikenne ja kulkuneuvot - vuosittaiset juhlat - suomalaisia eläimiä ja kasveja ympäristössään 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - vertailu - aistien käyttö, miltä tuntuu? - mistä tuntee? - laulujen ja lorujen sanasto käyttöön - värien vertailu >> myös tumman ja vaalean sävyt - suuresta pienempään - vuodenaikojen järjestys - vuodenaajat >> matkat Suomeen - vuodenaajat >> urheilu ja harrastuksia - erilaisia ammatteja omasta lähipiiristä >> näytteleminen, pantomiimi - vertailu: elollinen ja eloton luonto

Matemaattinen ajattelu	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - luvut - aika 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - vertailu - luokittelu
<p>matemaattinen ajattelu: jatkuu</p> <ul style="list-style-type: none"> - pituus/paino - muodot - lukujen järjestys - yksikkö/monikko - rahankäyttö - partitiivi lukujen yhteydessä 	<ul style="list-style-type: none"> - arviointi - viivottimen käyttö/mittaaminen - rahankäyttö ostoksilla >> roolileikit - epäloogiset tekstit

Pienet koululaiset: 7-8-vuotiaat

Kieli ja vuorovaikutus	
Sisältö / mitä? <ul style="list-style-type: none"> - äänteet kirjaimiksi - pitkät ja lyhyet äänteet: vokaalit, konsonantit ja diftongit - kirjaimet tavuiksi - tavut sanoiksi - sanat lauseiksi: pieni ja iso alku-kirjain	Työtavat / miten? <ul style="list-style-type: none"> - äänteiden "maistelu" - Aapisen kanssa eteneminen: lukeminen ja kirjoitus - Aapisen kuvituksen maksimaalinen hyväksikäyttö: puhuminen kuvista, vuorovaikutteinen toiminta - lorutus, jossa oppija keksii puuttuvan lopputavun tai -sanon - kirjain-, tavu-, sanakorttien käyttö, kunnes lapsi on omaksunut äänne-kesto-kirjainvastaavuuden - vertailu: suomi, saksa, ranska, englantti: äänteiden ja kirjainten vastaavuus - sanelut - lue ja piirrä -harjoitukset (tekstin ymmärtämisharjoituksina)

Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - suomalaiset sadut, tarinat, legendat - lorut ja laulut - klassikoita kerrottuna - maalaukset ja muut taideteokset 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - kertomuksien, satujen kuunteleminen, - kysymyksiin vastaaminen - keskustelu kuullun pohjalta - kuullun toistaminen - kuullun pohjalta kertominen - kertominen: mitä kuulin, mitä näin (esim. omat teatteri- tai museokäynnit - tunnetilojen hakeminen musiikin avulla - taideteos yhteistyönä - nukketeatteri/elävä teatteri - oma musisointi - kirjailijoiden/taiteilijoiden muotokuvien piirtäminen vapaina jäljennöksenä

Ympäristö- ja luonnontieto	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - asuin ympäristö: koulumatka, kauppa - liikennetietous: kulkuneuvoja, liikennemerkkejä - matkustus, lomat - ammatteja, koulun henkilökuntaa - Suomen tunnusmerkkejä 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - askartelu >> leikkaaminen, liimaaminen, jäljentäminen, hahmottamistehtävät - kartan piirtäminen luokasta, koulun pihasta, kodista jne. - interaktiiviset leikit ja pelit - kuvakortistot >> kertominen, mielle-yhtymät - vertailu >> samanlainen, erilainen; pieni, iso jne. - kuvittaminen, valokuvat, videot - teemapohjainen portfoliotyöskentely

Matemaattinen ajattelu	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - numerot 0-100 - terminologiaa + / - - ajattelutehtävät » ongelmanratkaisut 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktiiviset tehtävät » syy- ja seuraus, miksi?... koska - tehtävät - vertailu » enemmän/vähemmän - kuvakortistot » järjestykseen laittaminen, epäloogisuuksien etsiminen ja selittäminen

Pienet koululaiset: 8-9-vuotiaat

Kieli ja vuorovaikutus	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - lauseenrakenteet >> preesens, imperfekti - myönteinen A, kielteinen N, kysyvä I - verbioppi >> tyyppi 1, esim. asua, elää, kirjoittaa, matkustaa jne. - olla-verbi - kertaus iso ja pieni alkukirjain 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - työkirjatyöskentely - interaktiivinen toiminta >> "haastattelut", kuvanlukeminen, kuvasta kertominen, keskustelu, "mitä teit, minne matkustit viime lomalla?" - dialogiharjoitukset >> kaupassa, torilla, puhelimessa, lippuluukulla - ääneen lukeminen - sanasto-muistipelit >> "hamsteri", mitä tiedät ystävästäni?" - sanakorttipelit, palapelit, rikotut lauseet

Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - suomalaiset juhlapäivät: Aleksis Kiven päivä, itsenäisyyspäivä, joulukuukuu, Runebergin päivä, Kalevalan päivä, pääsiäinen, vappu, äitienpäivä, isänpäivä - tontut suomalaisessa kansanperinteessä - juhlapäiviin liittyvät laulut, runot, musiikki - aihetta tukeva kuvataide 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - otteita lapsille soveltuvasta klassisesta kirjallisuudesta ja niiden erimuotoisia soveltamistapoja - muotokuvan piirtäminen >> juhlapäivän taiteilijan muotokuva, oma kuva, ystävän/opettajan kuva - otteen yksityiskohdan kuvittaminen - otteen tunnelman musisointi - Suomen lippu >> tangossa/puolitangossa - lempikirjan henkilöhaahmon „juhlapäivä“ - oman juhlakalenterin laatiminen - portfolio työskentely - instrumentteihin tutustuminen ja niiden äänen luonne; mikä niistä on juhlavampi ja miksi?

Ympäristö- ja luonnontieto	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - viikonpäivät - vuodenaajat - kuukaudet - kellonajat - eläimet talvella/kesällä - elollinen/eloton luonto - asuminen/oleminen ennen ja nyt 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - aikakiekot >> kuukausi- ja vuodenaikakiekot - ajattoman kalenterin tekeminen - aikataulun tekeminen >> paljonko jää aikaa?; milloin on lähdettävä? - kronologisen järjestyksen löytäminen - vertailu - museoarkiston materiaali videoina >> ennen ja nyt - isovanhempien haastattelu ja siitä kertominen - ulkoa oppiminen >> lorut ja sanonnat

Matemaattinen ajattelu	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - ikä ja eri-ikäisyys - synty/kuoli - ongelmanratkaisut 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - sukuun laadinta >> perhesuhteiden ymmärtäminen - valokuvista kertominen >> jostain suvun vanhemmasta kertominen - verbaaliset ongelmanratkaisutehtävät - juhlapäivien kirjailijoiden iät

Keskiryhmä: 9-10-vuotiaat ja 10-11-vuotiaat

Kieli ja vuorovaikus	
Sisältö / mitä? <ul style="list-style-type: none"> - äng-ääne - äänteen pituus >> astevaihtelu, vokaalit ja konsonantit, diftongit ja niiden ääntäminen - yhdyssanat - sanaluokat >> substantiivit, yksikkö ja monikko, erisnimet ja yleisnimet, adjektiivit ja niiden vertailu, verbit >> tyyppi 2 ja 3: juoda, mennä, nousta, jne, verbityyppi 4 ja 5: haluta, valita jne., persoonamuodot ja infinitiivi, imperatiivi - liittomuodot perfekti ja pluskvamperfekti - lauseenjäsennystä: subjekti, predikaatti, objekti - tutustuminen sijamuotoihin >> nominatiivi, genetiivi, partitiivi	Työtavat / miten? <ul style="list-style-type: none"> - "korva kuulee, silmä näkee" - harjoitukset >> äänteiden, tavujen, sanojen "maistelu" - sanakortit >> sanaluokkakortit, sijamuotokortit, yhdyssanakortit - säännölliset sanelut - kielikylämenetelmä (Salainen kerho) - aukkotekstit ja "korjaa virheet" - harjoitukset - tekstin ymmärtäminen >> tekstin ja puheen ymmärtäminen: argumentointi, keskustelu, vaihtoehdot - sanaston ymmärtäminen ja laajentaminen >> tekstin, artikkelin, runon, otteen lähilukeminen: "etsi tietyt sanat ja korvaa ne" esim. vastakohtalla, synonyymillä jne. - lauserytmi- ja äänenpainoharjoitukset >> käskevä, vihainen, maanitteleva jne. - kuvanlukeminen

Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - suomalainen perintö >> esihistoriaa kulttuurina, missä tapaamme esihistoriaa tänään? - Kalevalan perintö >> legendat, uskomukset - pakanuus/kristinusko kirjallisuudessa - luontoon liittyvä runous - eläintyyppiä kirjallisuudessa >> esim. faabelit - huumoria suomalaisuudessa >> hölmöläistarinat - luolamaalaukset/koristukset - luonto maalaustaiteessa ja musiikissa 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - esim. Cultura Fennica >> suomalaisten perintö - Marjaliisa Dieckmann >> Ram-sarja ja sen tapahtumien vertaaminen opittuun - projektitöitä Kalevalasta >> esim. Salainen kerho 5 - Lasten Kalevalaan tutustuminen - Verne 4 >> Lukemisto - luontorunoja >> esim. Risto Rasa - T. Kallioniemi >> Reuhurinteen alaste -sarja - luontotaidenäyttely >> valitaan tietty kohde luonnosta ja rajataan se tyhjillä kehyksillä - näyttelyn valokuvaus tai videointi

Ympäristö- ja luonnontieto	
<p>Sisältö / mitä?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suomi kartalla >> ilmansuunnat, naapurimaat, kartan värien merkitys, tärkeimmät kaupungit, vesistöt, tunturit - Suomen eläimiä, puita ja kasveja - maisema-alueet ja elinkeinot - luonnonsuojelu 	<p>Työtavat / miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> - kartan tutkimistehtäviä >> "kutsu saapuu, ohessa ajo-ohjeet", suullinen paikkakunnalle ohjaaminen, - säätiedotuksen laatiminen - uutistiedotus >> esim. karhuhavainto - laulut ja lorut, joissa listataan kaupunkeja, jokia, tuntureita jne. - oppilaiden ryhmittäminen eri "maisema-alueisiin" (paikkakunnan ja puheen vastaavuus) - lemmikkieläimen esittely

Historia erik. 10-11-vuotiaat	
Sisältö / mitä? <ul style="list-style-type: none"> - esihistoriaa >> jääkauden merkitys ja jäänteet luonnossa, kivi-, pronssi-, rautakausi: perustietoja ja käsitteitä suomeksi, viikingit 	Työtavat / miten? <ul style="list-style-type: none"> - esim. Aikamatka ja sen Lokikirja - havainnollistaminen >> yhteistoiminnallisena projektityönä: luokan oma luolamaalaus, saviastioiden suunnittelu/tekeminen, näyttely - museovierailut - viikinkialbumi >> asut, laivat, asunnot, runo, lause riimukirjoituksella, kuuluisia viikinkejä - Harald Hirmuinen -sarjakuvan lukeminen - runotehtäviä >> esim. Jusa Peltoniemi: Taivaaseen hakatut kirkonkylät. - Mitä historian ja mitä nykyajan asioita löydät runosta?

Matemaattinen ajattelu	
Sisältö / mitä? <ul style="list-style-type: none"> - pituus- ja korkeuseroja - metrit, neliömetrit, kilometrit, neliökilometrit - tilan/paikan hahmottaminen 	Työtavat / miten? <ul style="list-style-type: none"> - eri maiden pinta-alojen vertailu, erityisesti Sveitsi-Suomi - matkojen mittaaminen kartalta - vertailu: vanhempi/nuorempi; isompi/pienempi; korkeampi/matalampi; kylmempi/lämpimämpi

Isot koululaiset: 11-12-vuotiaat ja 12-13-vuotiaat

Kieli ja vuorovaikutus	
Sisältö / mitä?	Työtavat/ miten?
<ul style="list-style-type: none"> - sanaluokat » pronominit, numeraalit, partikkelit - sijamuotoja » paikallissijat, partitiivi, essiivi, translatiivi - verbioppia » verbityyppien kertaus, kaikki aikamuodot, aktiivi ja passiivi - pilkutus - konditionaali - lausetyyppien kertaus - lauseenjäsennystä » päälause ja sivulause	<ul style="list-style-type: none"> - kielikylämenetelmä - sanankortit, lausekortit - sanelut - kirjoittaminen » erilaiset tekstit: kertomus, kuvaus, selostus, dialogi - argumentoitu mielipide - hypoteettiset kirjoitelmat - essee - kirjeet - raportit - kohderyhmän valinta » kenelle kirjoitat - erilaiset tyylit » asiatyyli/kirjakieli; arkityyli/puhuttu yleiskieli, haastattelujen vertaaminen - lukeminen ja ymmärtäminen » ilmeikkyyden ja suomalaisen painotuksen harjoittaminen eri tekstejä luettaessa - tahallinen väärän ilmeikkyyden valinta - näytelmän käyttö tyyliharjoituksissa

Kirjallisuus ja suomalainen kulttuuri

Sisältö / mitä?

- Mikael Agricola
- Suomen kirjakielen synty
- Aleksis Kiven aika >> suomalaisen romaanin synty
- katolilaisuus ja luterilaisuus >> Suomen uskontojen historiaa, katolisuuden jäänteitä nyky-yhteiskunnassa
- keskiaikainen kuvataide
- pyhimyslegendat >> esim. Pyhä Henrik
- keskiaikainen musiikki

Työtavat / miten?

- esim. oppikirjoista Aikamatka, Salainen kerho 6, Cultura Fennica
- yhteistoiminnallinen projekti >> mitä yhteistä Agricolalla ja Kivellä?, Agricolan ympäristö ja työolosuhteet, Kiven ympäristö ja työolosuhteet, Agricola ja Kivi uranuurtajina, Agricolan, Kiven ja nykytekstin vertailu
- esim. Cultura Fennica >> kalenterit
- kalenterisauva ajan näyttäjänä
- almanakan tutkimustyö >> milloin on nimipäivämme? Miksi sitä vietetään?, tärkeitä nimipäiviä: Anton, Heikki, Paavo jne. esim. Vilkun vuotuinen ajantieto
- interaktiivinen toiminta >> paneelikeskustelu: kokemuksia erilaisista kirkonmenoista
- Cultura Fennica >> Suomen katolinen keskiaika: kuuluisimmat legendat pantomiimina, näytelmänä, varjo teatterina
- tukena aiheeseen >> Marja-Leena Dieckmann: Kaksoiset-sarja

Ympäristö- ja luonnontieto

Sisältö / mitä?

- Suomen metsät ja puut, tyypillisiä lintuja, eläimiä ja kasveja >> sopeutuminen ilmastoon ja ympäristöön, ulkonäkö, pesintä, muutto
- uhanalaisia eläimiä eri puolilla maailmaa

Työtavat / miten?

- eläinten kevätseuranta >> Suomen luontoliiton materiaali
- CD >> lintujen laulut
- yhteistoiminnallinen projektityöskentely >> kotiryhmillä osansa teemasta:
  1. metsätyypit ja puut
  2. aluskasvillisuus eri metsätyypeissä
  3. nisäkkäät eri metsätyypeissä
  4. linnut eri metsätyypeissä
- Luontoliiton ja -lehden materiaalin käyttö
- luonnon osuus ja merkitys suomalaisessa kirjallisuudessa >> kirjallisuus otteisiin tutustuminen esim. Kivi, Leino, Rasa, H. Juvonen, R. Liehu, H. Hämäläinen
- tutustuminen eläinaiheisiin runoihin >> Pohjanpää, Hellaakoski, J. Ahvenjärvi, L. Nummi
- oma runoilu Risto Rasan malliin >> valitse yksityiskohta maanpinnasta ja kirjoita luontoruno (vrt. luonto näyttely)

Maantieto ja historia

Sisältö / mitä?

- historialliset maakunnat
- kulttuurihistorialliset maakunnat ja niiden tärkeys puhutun kielen eroissa
- keskiaika, sen tärkeys ja muistomerkit >> yhteys nykyaikaan: linnat, luostarit, asut, korut
- uusi aika 1520-1600 (6. lk)
- Kustaa Vaasan tärkeys Suomelle

Työtavat / miten?

- yhteistoiminnallinen projekti >>
  1. murteisiin tutustuminen, murrekartan piirtäminen, tekstin, runon ym. kääntäminen eri murteille, ja murteen vaikutuksen tutkiminen, luokan oman murrekartan tekeminen
  2. keskiajan jäänteitä tämän päivän kaupunkikuvassa >> esitelmä linnasta, jossa vierailtu, legendat, sadut, laulut tai runot, jotka liittyvät aiheeseen (Topelius: Turun linnan tonttu-ukko, Legenda Olavinlinnan neidosta ja sotilaasta, Tuu-tuu-tupakkarulla ym.), kartan piirtäminen, keskiaikaiset "moottoritiet" (Härkätiet)
- keskiaikaisen näytelmän kirjoittaminen
- muotialbumi keskiajalta - oppilaiden itse tekemät mallit
- korurasia korumallistoineen
- legendan esittäminen nukketeatterina
- vierailu paikallisessa linnassa
- kuningaskunnan ja tasavallan eroja >> mitä kuuluu tämän päivän Eurooppaan?
- kirjoituskokoelma >> Suomi kuningaskuntana, fantasiaa historian pohjalta
- Helsingin/Turun historiaa >> esim. internet-työnä

Nuoriso: 14-18-vuotiaat

<div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> Kieli ja vuorovaikutus sekä kirjallisuus <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div>	
<div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <p>Sisältö / mitä?</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <ul style="list-style-type: none"> - kielen perusrakenteiden varmistaminen - puhutun ja kirjoitetun kielen erot, sosiaaliset murteet - kielen historiaa - nominien harvinaisimmat sijamuodot - verbin tapaluokat - verbien partisiipit - infinitiivi II ja III (menen työhön kävellen, tulen nukkumasta, menen nukkumaan) - lauseenvastikkeet - välimerkkien kertaus - passiivi (liittomuodot) - potentiaalilin tunnistaminen - kirjallisuuden lajit >> lyriikka, draama, epiikka - kirjallisuuden aikakaudet - kirjoitelmalajit >> mielipidekirjoitus, kommentti, essee, pakina, uutinen, arvostelu, raportti - tyylikeinot >> vertaus, metafora, personointi jne. <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div>	<div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <p>Työtavat / miten?</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> □ □ </div> <ul style="list-style-type: none"> - vertaillen tekstiotteita >> kirjoitelmalajit, tyylikeinot - kertomuksesta kirjoitetaan uutinen jne. - luetusta kirjasta kirjoitetaan arvostelu, essee jne. - sanomalehti uutisesta kirjoitetaan mielipidekirjoitus - haastattelu >> oppilas haastateltavana esim. työpaikkaa/oppipaikkaa varten - kirjeiden kirjoittaminen >> asettelu, kohderyhmä, tyyli jne. - erilaiset kirjeet (valitus, työpaikka-hakemus, kutsu) - kielikokeen puheen ja tekstin ymmärtämisharjoitukset materiaalina - S2-päätökoe ja yleisten kieli kokeiden harjoitusmateriaali - kirjallisuuden lukeminen kotona ja koulussa >> elämyksiä, yksityiskohtia - henkilöiden roolin ottaminen (mitä tekisin toisin, miten auttais?) - luku- ja kirjoituskilpailun järjestäminen koulussa tai kaikkien koulujen kesken - kirjan ja siitä tehdyn elokuvan yhdistäminen kirjallisuusprojektiin yhteistoiminnallisesti - kontaktit nykykirjailijoihin sähkö postitse - verkkolehden laatiminen

Suomalainen kulttuuri ja historia/yhteiskuntaoppi

Sisältö / mitä?	Työtavat / miten?
<ul style="list-style-type: none"> - Suomen historiaa 1600-luvulta nykypäivään » Ruotsin vallan aika, teollistuminen, Venäjän vallan aika, Suomi maailmansotien aikana - valtiomuoto, vaalit - Suomi kansakuntien joukossa tänään 	<ul style="list-style-type: none"> - vertaillen sveitsiläisen koulun historian opetukseen - kaunokirjallisuus kuvaamassa esim. sotaa, pula-aikaa, rintamalta paluuta, evakkoaikaa - historian tapahtumat musiikissa - maalausten aiheet ja tyylikeinot historian tapahtumien pohjalta » keskustelu, havainnot, lehtikirjoitukset, valokuvien ja maalausten vertailu - maan sisäinen muuttoliike, maasta muutto, maahanmuutto » Suomen ja Sveitsin taloudellisen tilan vertailu, syiden etsiminen - Sveitsin ja Suomen aseman vertailu ennen ja nyt Euroopassa (esim. armeijoiden vertailu) - Sveitsin ja Suomen vaalien, äänestysten vertailu esim. lehtikirjoitusten ja internet-tiedon pohjalta - oppimateriaalitekstejä YTO-menetelmällä (aukkotekstit ym.)

Ohjeita opetussuunnitelman käyttöä varten

Tässä uudessa opetussuunnitelmassa oppilaat on jaettu ikäryhmiin kuten ensimmäisessäkin opetussuunnitelmassa. Ryhmäjakoa pohtiessamme olemme yrittäneet ottaa huomioon lapsen ja nuoren kehityksen sekä suomen kielen - varsinkin kirjoittamisen ja lukemisen taitojen oppimisen ja näissä tapahtuvan edistymisen.

Erityisen tärkeänä pidämme sitä, että Suomi-koulun opetuksessa paneudutaan esi-koululaisten ja pienten koululaisten kirjoituksen ja lukemisen valmiuksiin. Siksi näiden ryhmien tavoitteet ja sisällöt on listattu tarkimmin.

Toinen tärkeä tavoite on, että oppilaan siirtyessä ryhmästä toiseen uusi opettaja tietää, mitä oppilas on aiemmassa ryhmässä oppinut ja miten kielen osa-alueiden taidot ovat oppilaalla kehittyneet, tai missä vielä on parantamisen varaa. Opettajien saumaton yhteistyö tässä siirtymävaiheessa on mielestämme erityisen tärkeää, samoin silloin, jos ryhmän opettaja vaihtuu. Tällöin uuden aloittavan opettajan tulee saada kaikki mahdollinen tieto opetuksen kulusta ja oppilaiden suorituksista sekä vahvuuksista.

Tarkoituksena ei suinkaan ole, että opettaja „kahlaa“ kaikki ryhmille merkityt opetussisällöt läpi. Kieli ja kulttuuri ovat Suomi-koulun opetuksen runko, mutta oppilaan on tärkeää tuntea sanastoa myös luonnontiedon, historian tai matematiikan alueilta varsinkin, jos hän on palaamassa takaisin Suomeen väliaikaisen ulkomailla asumisen jälkeen. Eri oppiaineiden sisällöt vastaavat pääpiirteittäin sekä Suomen että Sveitsin koulujen opetusta. Näin opettaja voi etsiä sopivia tekstejä tai muita materiaaleja ehdotelmien mukaan, vaikka ei tuntisikaan tarkkaan vaikkapa historian koko oppimäärän jakautumista eri luokille. Lähtökohtana on myös käsitys kokonaisvaltaisesta oppimisesta, jolloin kielioppia voi opettaa eri oppiaineiden materiaalien avulla. Näin voimme „lyödä kaksi kärpäästä yhdellä iskulla“ - oppilaan kielentuntemus kasvaa samalla kun hänen sanavarastonsa karttuu eri oppiaineiden sanastolla.

Olemme täysin tietoisia siitä, että opettajan tuntivalmistelu sekakoosteiselle ryhmälle vie paljon aikaa. Siksi Sveitsin Suomi-koulujen opettajat työstävät parasta aikaa tehtäväkokonaisuuksia kaikkien koulujen käyttöön hyödyntämällä yhteistoiminnallisia työmuotoja. Tehtäväkokonaisuudet pääsivät käyttöön tulevan kouluvuoden syyslukukaudella. Yhtenä esimerkkinä voimme mainita Suomen maisema-alueet. Jokainen keski- ja nuorisoryhmän opettaja valmistaa materiaalia yhden alueen ympäristö- ja luonnontiedon, historian ym. oppiaineiden piiristä niin, että nämä eri oppiaineiden materiaalit ja tehtävät muodostavat mielekkään kokonaisuuden.

Toivomme, että uudet ja jo kokeneetkin opettajat ottavat opetussuunnitelman käyttöön ennakkoluulottomasti ilman pelonsekaista kunnioitusta näinkin paksua ja perusteellista teosta kohtaan. Vaikka opetuksen pääpaino riippuukin kunkin opettajan omasta valinnasta, toivomme, että tästä uudesta opetussuunnitelmasta olisi kuitenkin jokaiselle apua ja hyötyä. Vastamme mielellämme kysymyksiin, selvitämme epäselvyyksiä ja otamme vastaan kommentteja.

Opetussuunnitelmatyöryhmä:

Irmeli Hoznour
Lausannen Suomi-koulu

Kaarina Kaunisaho
Winterthurin Suomi-koulu

Winterthurissa, kesäkuussa 2003

Opettajan tietolähteitä

Suomi-koulujen tuki ry

C/o Äidinkieleopettajain liitto

Hallituskatu 2 B 3. krs

00170 Helsinki

Puheenjohtaja Maila Eichhorn, maila.eichhorn@kolumbus.fi

www.suomikoulut.fi

BTJ Kirjastopalvelu Oy (Lukufiilis-lehti)

Vattuniemenkatu 23 A, PL 84, 00211 Helsinki

Puh. +358-(0)9-5840 0440, faksi +358-(0)9-5840 4581

btj.kirjastopalvelu@btj.fi

www.btj.fi

Edita Oyj

Postimyynti

Hakuninmaantie 2, Helsinki, PL 110, 00043 Editä

Puh. +358-(0)2-450 00, faksi +0035-(0)20-450 2374

www.edita.fi

Finn Lectura (oppikirjoja suomi toisena/vieraana kielenä opiskeleville)

Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Puh. +358-(0)9-1502 348, faksi +358-(0)9-1464 370

finnlectura@finnlectura.fi

www.finnlectura.fi

Kansanvalistusseura (Ulkosuomalaisten lasten kotiperuskoulu)

Döbelninkatu 2 E 28, 00260 Helsinki

Puh. +358-(0)9-5491 8841

tuija.tammelander@kvs.fi

www.kvs.fi

Kehitysvammaliitto ry (Selkoutiset-lehti)

Oppimateriaalikeskus Opike

Viljatie 4 C, 00700 Helsinki

Puh. +358-(0)9-3480 9350, faksi +358-(0)9-3513 975

Lehtitilaukset puh. +358-(0)9-8258 1263

selkoutiset@famr.fi

Kesälukioseura
Kruunuvuorenkatu 5 C
PL 115
00161 Helsinki
Puh. +358(0)9-686 0770
www.kesalukioseura.fi
toimisto@kesalukioseura.fi

Lasten Keskus Oy
Särkiniementie 7 A, 00210 Helsinki
Puh. +358-(0)9-6877 450, faksi +358(0)9-6877 4545
www.lastenkeskus.fi

Lukukeskus ry
Villa Kivi, Linnunlauluntie 10, PL 8, 00531 Helsinki
Puh. +358-(0)9-760 551, faksi +358-(0)9-716 776
lukukeskus@lukukeskus.fi
www.lukukeskus.fi

Luontoliitto ry
Annankatu 26 A, 00100 Helsinki 10
Puh. +358-(0)9-684 4420
info@luontoliitto.fi
minna.ertimo@luontoliitto.fi

Museovirasto, Kuva-arkisto (valokuvia, diakuvia, videoita)
Nervanderinkatu 13, PL 913, 00101 Helsinki
Puh.+350-(0)9-40 501
www.nba.fi

Opetushallitus
Hakaniemenkatu 2, PL 380, 00510 Helsinki
Puh. +358-(0)9-774 775, faksi 358-(0)9-7747 7450
Oppikirjojen myyntipalvelut puh. +350-(0)9-7747 7450
Maahanmuuttajien suomen kielen oppikirjaluettelu puh. +358-(0)9-7747 7469
www.oph.fi

Otava/kirjamyymälä
Uudenmaankatu 10. 00120 Helsinki
Puh. +350-(0)9-1996 326
www.otava.fi

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Hallituskatu 1, PL 259, 00171 Helsinki
Puh. +358-(0)9-13 1231, faksi +350-(0)9-1312 3220
sks-fls@finlit.fi
www.finlit.fi

Suomalaisen kirkollisen työn keskus (Saksan Suomi-koulujen Ideapankki)
Zentrum der finnischen kirchlichen Arbeit e.V.
Herrenhäuser Str. 12, D-30419 Hannover
Puh. +410-0511-2796-472
www.zfka.de
info@zfka.de

Suomi-Seura ry (kirjatilauspalvelu yhdistyksen jäsenille)
Mariankatu 8, PL 213, 00171 Helsinki
Puh. +358-(0)9-684 1210, faksi +350(0)9-6841 2140
suomis@suomi-seura.fi
www.suomi-seura.fi/myynti

Tammi /oppimateriaalit
Urho Kekkosen katu 4-6 E, PL 409, 00101 Helsinki
Puh. +350(0)9-6937 621, faksi +350(0)9-6937 6266
oppimateriaalit@tammi.net
www.tammi.net

WSOY
kirjakauppa: Bulevardi 12, PL 222, 00121 Helsinki
Puh. +358(0)9-6168 3284
kirjakauppa@wsoy.fi
Oppimateriaalinäyttely: Annankatu 15, 00120 Helsinki
Puh. +350-(0)203-91 000 (palvelulinja)

Yleisradio Oy
YLE-Opetuspalvelut (mm. kieliohjelmien, aikuisopetus, koulu-TV)
PL 95, 00024 Yleisradio
Puh. +350-(0)9-1 4801, faksi +350-(0)9-149 6960
opetusohjelmat.tv1@yle.fi
www.yle.fi/opinportti

YLE Tallennemyynti (lasten- ja nuortenohjelmat, musiikki, teatteri ja viihde, asiaohjelmat, elokuvat)

Radiokatu 5, PL 80, 00024 Yleisradio

Puh. +350-(0)9-1480, 5718, faksi +350-(0)9-1480-5728

tallennemyynti@yle.fi

www.yle.fi/tallennemyynti

Äidinkielen opettajien liitto

Laatusana OY

Hallituskatu 2 B, 3. krs 00170 Helsinki

Puh. +350-(0)9-3511 763, faksi +358-(0)9-3746 2900

www.aidinkielenopettajainliitto.fi

toiminnanjohtaja Anne Helttunen: Anne.Helttunen@aidinkielenopettajainliitto.fi

Suomi toisena kielenä -opettajat ry (Äidinkielen opettajien liiton yhteydessä)

Jäsensihteeri: Réka Aarnos, reka.aarnos@welho.com